

ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΗΜΕΡΙΔΑ : ΚΡΙΣΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ
13-ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ -2013

- Η συμβολή του τμήματος Διεθνών σχέσεων του ΤΕΕ στην αξιοποίηση της διεθνούς εμπειρίας για την βελτίωση των διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης των δημοσίων έργων.
- Εισηγητής: Άρης Χατζηδάκης

Σκοπός του τομέα η διάχυση της πληροφόρησης από τον διεθνή χώρο

- Η παρουσίαση θα θίξει τις πρόσφατες πολιτικές της ΕΕ που αφορούν την κρίση και τον κατασκευαστικό τομέα.
- Θα θίξει ακόμα βασικές πλευρές του νέου πλαισίου για τις δημόσιες συμβάσεις.
- Όλα τα παραπάνω έχουν κατατεθεί στις εκθέσεις των διεθνών συναντήσεων και σε σχετικές ημερίδες

Η ΕΕ και η κρίση μικρό ιστορικό

- Όπως είναι γνωστό η ΕΕ αντέδρασε πολύ αργά και επί της ουσίας μόνο θεωρητικά μέχρι σήμερα στην οικονομική κρίση που μαστίζει την Ευρώπη και κατ' εξοχήν τον κατασκευαστικό τομέα.
- Κατ' αρχήν εξήγγειλε μέτρα στήριξης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και την οδηγία για τις καθυστερημένες πληρωμές του δημοσίου. Στη συνέχεια ανέθεσε μελέτες για την παραγωγικότητα και μια εμβληματική δράση για την αειφόρο ανάπτυξη του κατασκευαστικού τομέα

Μικρό ιστορικό

- Ακολούθησε η πολιτική για την ενεργειακή αναβάθμιση των κτηρίων και οι ενεργειακοί στόχοι για το 2020, και σήμερα είναι στο τραπέζι η αναγκαιότητα για οικονομικά κίνητρα στήριξης της αν θέλουμε να επιταχυνθούν οι ρυθμοί για την επίτευξη του στόχου. Στα πλαίσια αυτά αναπτύχθηκε κυρίως από τις επιχειρήσεις του τομέα η πρωτοβουλία «Ανακαινίστε την Ευρώπη» **Renovate Europe**.
- Μετά εξαγγέλθηκε το γενικό στρατηγικό πλαίσιο για την Ευρώπη 2020, όπου τέθηκε ο στόχος για μια ανάπτυξη βασισμένη στην γνώση, με αειφορία και χωρίς αποκλεισμούς.

Μικρό ιστορικό

- Στη συνέχεια είχαμε την εξαγγελία της πρωτοβουλίας « Συνδέοντας την Ευρώπη» για τα Διευρωπαϊκά Δίκτυα, της στρατηγικής για τον κατασκευαστικό τομέα, και για την ανταγωνιστικότητα της βιομηχανίας, ως πολιτικές που εντάσσονται στη στρατηγική για την Ευρώπη 2020.
- Ας τονίσουμε ιδιαίτερα την ανακοίνωση της Επιτροπής: Στρατηγική για τη βιώσιμη ανταγωνιστικότητα του κατασκευαστικού τομέα και των επιχειρήσεών του, που επιχειρεί να διαμορφώσει μια συνολική πολιτική για τον κατασκευαστικό κλάδο τα επόμενα χρόνια.

Επί της ουσίας

- Ίσως ποτέ άλλοτε να μην υπήρχαν υπό συζήτηση τόσα πολλά θέματα που να αφορούν τους μηχανικούς και τις κατασκευές.
- Η πραγματικότητα είναι, και αυτή είναι και η κριτική των οργανώσεων του κλάδου των κατασκευών, ότι παρά τις σωστές διαπιστώσεις, τις εξαιρετικές αναλύσεις και τις φιλόδοξες στρατηγικές, δεν έχει εκταμιευτεί ούτε ένα ευρώ για να στηρίξει όλα αυτά, και η παρατεταμένη κρίση και η εμμονή στις πολιτικές λιτότητας παραμένει κυρίαρχη στην Ευρώπη.

Στρατηγική για τη βιώσιμη ανταγωνιστικότητα του κατασκευαστικού τομέα και των επιχειρήσεών του /COM/2012/0433 final/

- στην ευρωπαϊκή οικονομία. Παράγει σχεδόν το 0 κατασκευαστικός τομέας διαδραματίζει σημαντικό ρόλο 10% του ΑΕΠ και παρέχει 20 εκατομμύρια θέσεις εργασίας, κυρίως στις πολύ μικρές και στις μικρές επιχειρήσεις.
- Η ποιότητα των κατασκευαστικών έργων έχει άμεσες επιπτώσεις στην ποιότητα ζωής των Ευρωπαίων.
- Ο κατασκευαστικός τομέας είναι ο τομέας που πλήγηκε σκληρότερα από τη χρηματοπιστωτική και οικονομική κρίση (κτίρια και έργα υποδομής μειώθηκαν κατά 16% μεταξύ του Ιανουαρίου 2008 και του Νοεμβρίου 2011 στην ΕΕ των 27[4]).
- Η ανταγωνιστικότητα των κατασκευαστικών επιχειρήσεων αποτελεί, επομένως, σημαντική παράμετρο όχι μόνο γενικά για την ανάπτυξη και την απασχόληση, αλλά και για την εξασφάλιση της βιωσιμότητας του τομέα

Ευρωπαϊκή στρατηγική για τη βιώσιμη ανταγωνιστικότητα του τομέα των δομικών κατασκευών

- Προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι βασικές προκλήσεις του τομέα, πρέπει να διαμορφωθεί μια ευρωπαϊκή στρατηγική για την επόμενη δεκαετία. Η στρατηγική αυτή επικεντρώνεται σε πέντε κύριους στόχους:
 - α) τόνωση ευνοϊκών συνθηκών για τις επενδύσεις ·
 - β) βελτίωση της βάσης σε ανθρώπινο κεφάλαιο του κατασκευαστικού τομέα ·
 - γ) βελτίωση της αποτελεσματικής χρήσης των πόρων, των περιβαλλοντικών επιδόσεων και των επιχειρηματικών ευκαιριών ·
 - δ) ενίσχυση της εσωτερικής αγοράς για τις κατασκευές ·
 - ε) προώθηση της συνολικής ανταγωνιστικής θέσης των κατασκευαστικών επιχειρήσεων της ΕΕ.

Τόνωση ευνοϊκών όρων για επενδύσεις

Η ανακαίνιση κτιρίων και τα σχέδια διευρωπαϊκών δικτύων μπορούν να αναζωογονήσουν την ανάπτυξη του κατασκευαστικού τομέα, ενώ παράλληλα θα συμβάλουν στην επίτευξη των στόχων των ευρωπαϊκής πολιτικών για την ενέργεια, τις μεταφορές και τη συνοχή.

- Ιδιαίτερη έμφαση θα πρέπει να δοθεί στην ενθάρρυνση της δραστηριότητας για την ανακαίνιση κτιρίων και τη συντήρηση υποδομών, που αντιπροσωπεύει σημαντικό μερίδιο της συνολικής απασχόλησης και παραγωγής στον κατασκευαστικό τομέα. Ειδικότερα, τα σημερινά ποσοστά ανακαίνισης κτιρίων[12] και οι πρακτικές όσον αφορά τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης δεν επαρκούν για την επίτευξη στόχων για την εξοικονόμηση ενέργειας της ΕΕ το 2020.
- Φορολογικά κίνητρα[16] και μέτρα οικονομικής υποστήριξης είναι αποδεκτά από τους φορείς της αγοράς και ενισχύουν την ανακαίνιση των υφιστάμενων κτιρίων.

Ανακαίνιση κτιρίων

Υποδειγματικός ρόλος Δημοσίου

Οδηγία 2012/27

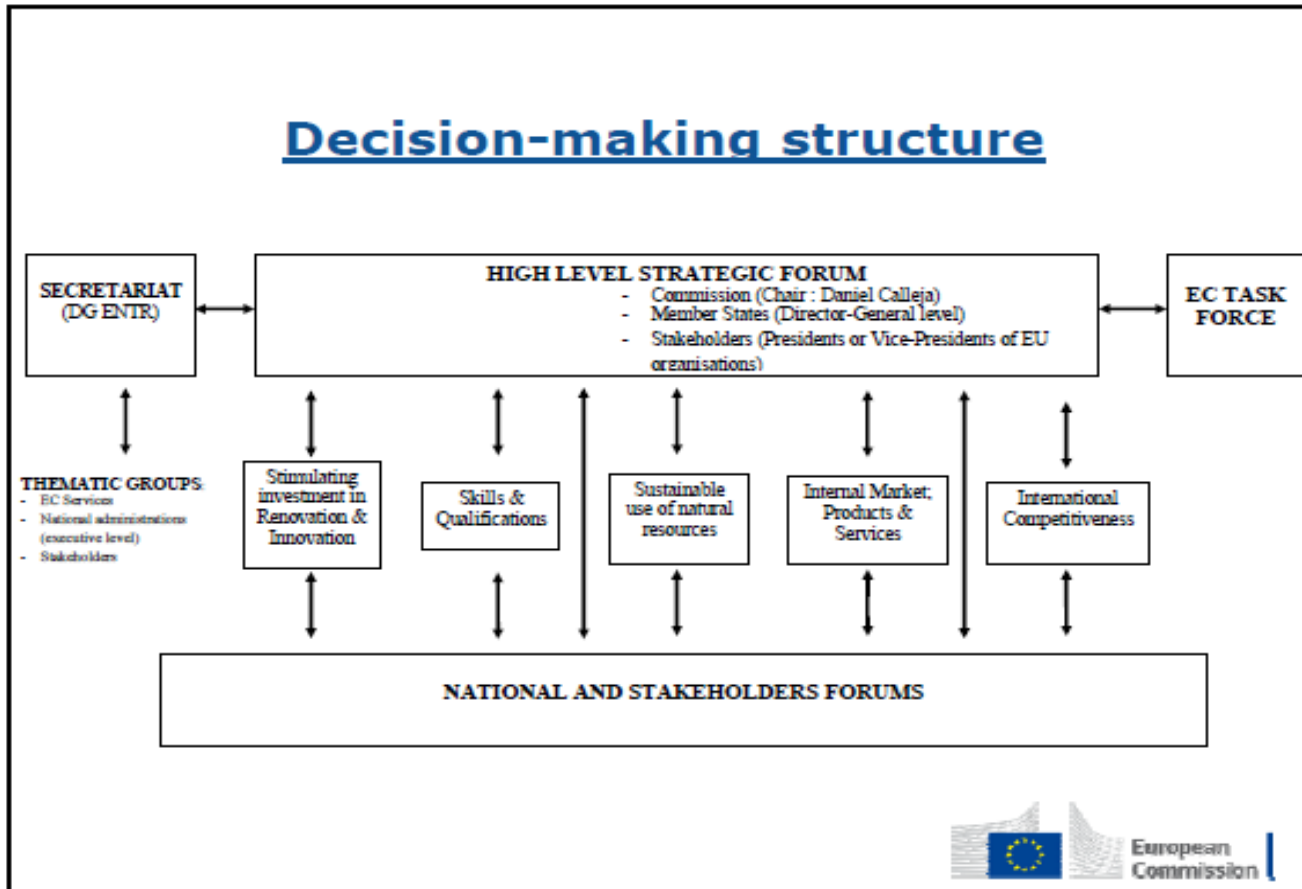
Άρθρο 5 Υποδειγματικός ρόλος κτιρίων που ανήκουν σε δημόσιους φορείς

- 1. Με την επιφύλαξη του άρθρου 7 της οδηγίας 010/31/ΕΕ, κάθε κράτος μέλος μεριμνά ώστε από την 1η Ιανουαρίου 2014 το 3 % του συνολικού εμβαδού δαπέδου θερμαινόμενων ή/και ψυχομένων κτιρίων που είναι ιδιόκτητα και καταλαμβάνονται από την κεντρική δημόσια διοίκησή τους, ανακαινίζεται κάθε χρόνο προκειμένου να εκπληρωθούν τουλάχιστον οι ελάχιστες απαιτήσεις ενεργειακής απόδοσης που έχουν τεθεί κατ' εφαρμογή του άρθρου 4 της οδηγίας 2010/31/ΕΕ.
- **Σεισμός ??**

Διαχείριση και υλοποίηση της στρατηγικής

- Η εφαρμογή της στρατηγικής προϋποθέτει τον εξορθολογισμό και τον συντονισμό πολλών σημερινών πρωτοβουλιών σε ευρωπαϊκό, εθνικό και τομεακό επίπεδο με σκοπό τη δημιουργία περισσότερων συνεργιών και τη μεγιστοποίηση των επιπτώσεών τους και θα περιλαμβάνει:
- **τριμερές στρατηγικό φόρουμ υψηλού επιπέδου** (Επιτροπή, κράτη μέλη, εκπρόσωποι του τομέα) που θα υποβάλει τις παρατηρήσεις του σχετικά με τις πρωτοβουλίες της ΕΕ που αφορούν τον κατασκευαστικό τομέα και την εφαρμογή της στρατηγικής.
- Τη δημιουργία **θεματικών ομάδων** που θα αποτελούνται από τα κράτη μέλη και από εκπροσώπους του τομέα που ενδιαφέρονται για συγκεκριμένες προτεραιότητες της στρατηγικής, που θα πρέπει να συνδέονται με τα υφιστάμενα ευρωπαϊκά δίκτυα και σχέδια.

Η επεξεργασία της στρατηγικής προχωρεί με πλήρη απουσία της Ελλάδας

Συνοψίζοντας

- Ο Τομέας των έργων και των κατασκευών είναι πολύ δημοφιλής στους Κοινοτικούς κύκλους.
- Έχει γίνει αποδεκτό ότι δεν υπάρχει λύση εξόδου από την οικονομική ύφεση χωρίς κινητοποίηση του τομέα των κατασκευών.
- Έχει ζητηθεί από την FIEC ο ορισμός Επιτρόπου για τον Κατασκευαστικό Τομέα.
- Ποτέ δεν ακούστηκαν τόσα πολλά καλά λόγια για τις κατασκευές, που χωρίς αντίστοιχη χρηματοδότηση ακούγονται περισσότερο *in memoriam*.
- Η Ελλάδα είναι απύσα από τις συζητήσεις και τους σχεδιασμούς αυτούς.

Διευκόλυνση «Συνδέοντας την Ευρώπη» (CEF) ένα κοινό μέσο χρηματοδότησης των υποδομών

- η Επιτροπή πρότεινε ένα νέο «Πακέτο για τις ευρωπαϊκές υποδομές» (ΠΕΥ), βασισμένο στη διευκόλυνση «Συνδέοντας την Ευρώπη», που θα είναι το κοινό χρηματοδοτικό μέσο για τα διευρωπαϊκά δίκτυα,
- Στόχος της CEF είναι να εξορθολογιστεί και να διευκολυνθεί η υποστήριξη των υποδομών από την ΕΕ με τη βελτιστοποίηση του χαρτοφυλακίου των διαθέσιμων μέσων, την τυποποίηση των επιχειρησιακών κανόνων χρήσης τους και την αξιοποίηση δυνητικών συνεργειών στους τρεις τομείς **μεταφορές, ενέργεια και τηλεπικοινωνίες**.

Ο Κανονισμός της CEF πήρε οριστική μορφή με μειωμένη χρηματοδότηση

- Κατέληξε πρόσφατα η διαπραγμάτευση στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα σχετικά με τις υποδομές του προγράμματος "Συνδέοντας την Ευρώπη" ύψους 29.3δισ ευρώ και πρόκειται να τεθεί στην έγκριση του Ευρωκοινοβουλίου εντός μηνός.
Τα κυριότερα σημεία είναι τα εξής:
- – Τα 23.1 δισ αφορούν υποδομές μεταφορών, από τα οποία τα 10 δισ θα μεταφερθούν από το Ταμείο Συνοχής και θα δοθούν στις χώρες στο βαθμό που ήδη αυτό προβλέπεται.
- – Τα 5.1 δισ αφορούν δράσεις στον τομέα της ενέργειας
- – Το 1 δισ για τις τηλεπικοινωνίες

Το πλαίσιο της νέας ευρωπαϊκής πολιτικής για τις υποδομές στον τομέα των μεταφορών

- Σύμφωνα με τη νέα ευρωπαϊκή πολιτική για τις υποδομές, τριπλασιάζεται η χρηματοδότηση στον τομέα των μεταφορών στα 26 δισεκατομμύρια ευρώ για την περίοδο 2014–2020. Ταυτόχρονα, η νέα αυτή πολιτική εστιάζει τη χρηματοδότηση σε ένα επακριβώς καθορισμένο νέο **κεντρικό δίκτυο**.
- Εκτιμάται ότι το επίπεδο των επενδύσεων που απαιτούνται στο κεντρικό δίκτυο για την περίοδο 2014–2020 ανέρχεται σε 250 δισεκατομμύρια ευρώ. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα δημοσιεύει τακτικά προσκλήσεις υποβολής προτάσεων, ώστε να λαμβάνουν χρηματοδότηση από την ΕΕ μόνο τα καλύτερα έργα με την υψηλότερη ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία.

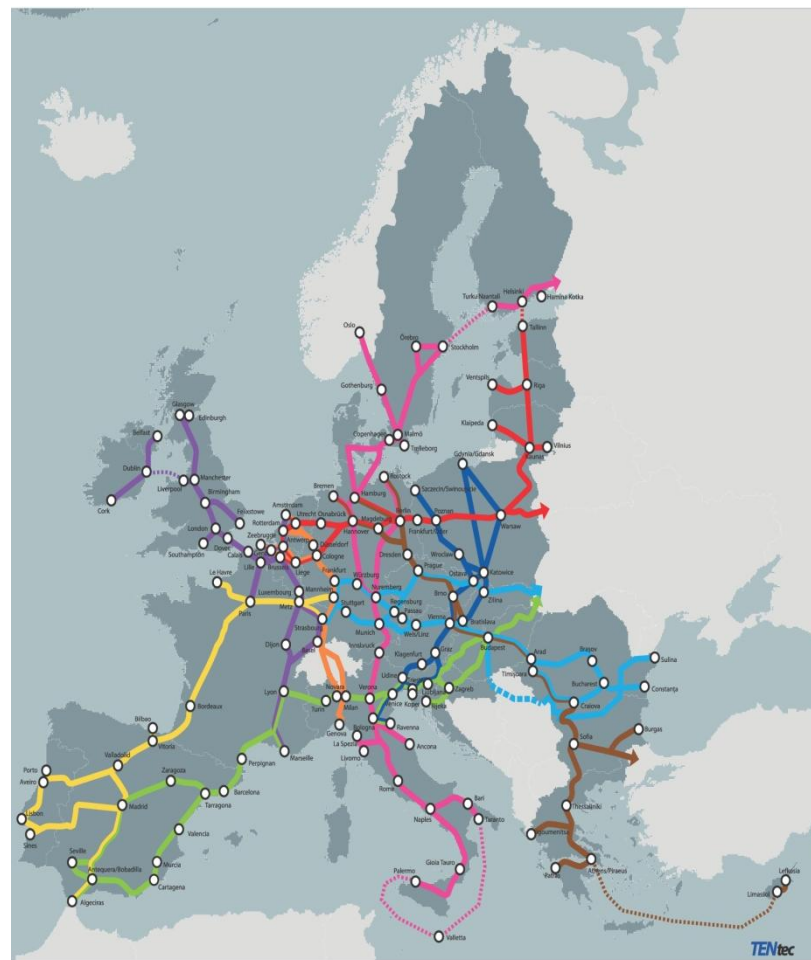
Χρηματοδότηση

- Ο μηχανισμός θα διαθέτει συνολικό κονδύλιο 33,242 δισεκατομμυρίων ευρώ για την περίοδο 2014–2020, από δε το ποσό αυτό 26,250 δισεκατομμύρια θα διατεθούν για τις μεταφορές, εκ των οποίων 11,305 δισεκατομμύρια ειδικά για επενδύσεις στις υποδομές μεταφορών εντός των κρατών μελών, οι οποίες είναι επιλέξιμες στο πλαίσιο του Ταμείου Συνοχής.
- Για τα 11,3 δισεκατομμύρια, του Ταμείου Συνοχής, το ποσοστό συγχρηματοδότησης μπορεί να φθάσει μέχρι και το 85%.
- Εναπόκειται στα κράτη μέλη να υποβάλουν λεπτομερείς προτάσεις στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή ώστε να λάβουν χρηματοδότηση. Τις προτάσεις αυτές θα μπορούν να τις υποβάλουν από τις αρχές του 2014.

Προεπιλεγμένα Έργα

Για την υλοποίηση του κεντρικού δικτύου έχουν προεπιλεγεί εννέα "διάδρομοι". Κάθε διάδρομος του κεντρικού δικτύου πρέπει να περιλαμβάνει τρεις τρόπους μεταφοράς, τρία κράτη μέλη και 2 διασυνοριακά τμήματα.

- Μερικά ήδη εγκεκριμένα έργα Ελληνικού ενδιαφέροντος είναι :
 - Η ολοκλήρωση του ΠΑΘΕ-Σόφια-Βουκουρέστι
 - Ο σιδηροδρομικός άξονας Αθήνα - Σόφια - Πράγα
 - Ο σιδηροδρομικός άξονας Δυτ. Πελοποννήσου - Ηπείρου (Καλαμάτα ως Ηγουμενίτσα και Κοζάνη)
 - Βελτίωση υποδομών θαλάσσιων μεταφορών

Στόχος η κινητοποίηση ιδιωτικών κεφαλαίων.

Για τις υποδομές μεταφορών απαιτούνται τεράστιες επενδύσεις – το μεγαλύτερο μερίδιο θα προέρχεται από τα κράτη μέλη.

- Τα 31,7 δισεκατομμύρια ευρώ που θα διατεθούν για τις μεταφορές, στο πλαίσιο του μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη» του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου, θα λειτουργήσουν στην πραγματικότητα ως «κεφάλαιο εκκίνησης» για την περαιτέρω τόνωση των επενδύσεων από τα κράτη μέλη με στόχο να ολοκληρωθούν οι δύσκολες διασυνοριακές συνδέσεις και ζεύξεις.
- Πέραν αυτού, παρέχεται τώρα η δυνατότητα συγκέντρωσης κεφαλαίων από τον ιδιωτικό τομέα, μέσω καινοτόμων χρηματοδοτικών μέσων, όπως τα ομόλογα έργων.

Χρειάζεται σοβαρή προετοιμασία

- Είναι φανερό ότι τα επόμενα χρόνια τα χρήματα για υποδομές θα είναι λίγα και θα στραφούν κυρίως σε συμπράξεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα.
- Η εκταμίευση των 11,3 δισ θα αρχίσει την 1-1-2017
- Η ποιότητα προετοιμασίας των προτάσεων κάθε χώρας θα είναι καθοριστική για την χρηματοδότηση τους. Δεν είναι υποχρεωτική η κατανομή με τα ποσοστά του Ταμείου Συνοχής.
- Το ΤΕΕ προκάλεσε δύο ενημερώσεις με Ευρωβουλευτές για τα θέματα των δικτύων και θεωρεί την κοινή προσπάθεια προετοιμασίας με το ΥΠΟΜΕΔΙ επιβεβλημένη.

Εκσυγχρονισμός των ευρωπαϊκών δημόσιων συμβάσεων

- Οι δημόσιες αρχές δαπανούν κάθε χρόνο ποσοστό 18% του ΑΕΠ για την αγορά αγαθών, υπηρεσιών και την εκτέλεση έργων.
- Στη σημερινή περίοδο δημοσιονομικής λιτότητας και οικονομικών δυσχερειών στο πλείστο των κρατών μελών, σε μεγαλύτερο βαθμό απ' ό,τι ως συνήθως, η πολιτική στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων οφείλει να εξασφαλίσει βέλτιστη χρησιμοποίηση των σχετικών κονδυλίων, ώστε να στηρίξει την οικονομική ανάπτυξη και τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης, και να συμβάλει τοιουτοτρόπως στην υλοποίηση των στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020».

Υπάρχει κατ' αρχήν πολιτική συμφωνία στην αρμόδια Επιτροπή του Ε.Κ. (imco)

- Η αναθεώρηση των οδηγιών σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις, εντάσσεται σε συνολικό πρόγραμμα με σκοπό τον ριζικό εκσυγχρονισμό των δημόσιων προμηθειών στην Ευρωπαϊκή Ένωση
- Το πρόγραμμα περιλαμβάνει επίσης οδηγία για τις **συμβάσεις παραχώρησης**, οι οποίες μέχρι σήμερα εν μέρει μόνο υπόκεινταν σε κανονιστικές ρυθμίσεις σε ευρωπαϊκό επίπεδο και παρουσιάζουν ιδιαιτερότητες που δικαιολογούν χωριστό κείμενο, ενώ παράλληλα διατηρείται ο ειρμός με τη γενικότερη μεταρρύθμιση

Βασική οδηγία Στόχοι

Πρώτος στόχος είναι να απλουστευθούν και να καταστούν πιο ευέλικτοι οι κανόνες και οι διαδικασίες. Για να γίνει αυτό, η Επιτροπή προτείνει κυρίως:

- δυνατότητα **αυξημένης προσφυγής στη διαπραγμάτευση**, που επιτρέπει στις αναθέτουσες αρχές να αποκτούν αγαθά και υπηρεσίες τα οποία να ανταποκρίνονται καλύτερα στις ανάγκες τους και στην καλύτερη τιμή·
- επέκταση και, σε μεσοπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα, **γενίκευση των ηλεκτρονικών μέσων** ως τρόπου επικοινωνίας στις δημόσιες συμβάσεις, επειδή πρόκειται για βασικό φορέα απλούστευσης των δημόσιων προμηθειών·

Βασική Οδηγία Στόχοι

Διευκόλυνση της πρόσβασης των ΜΜΕ στις δημόσιες συμβάσεις: Η πρόσβαση θα διευκολυνθεί και θα ενταθεί με μέτρα με τα οποία μειώνονται οι επιβαρύνσεις και με ισχυρά κίνητρα για την κατάτμηση σε παρτίδες και τον περιορισμό των απαιτήσεων οικονομικής επιφάνειας για την υποβολή προσφοράς.

- Παράλληλα, η προτεινόμενη μεταρρύθμιση αποσκοπεί στην **διευκόλυνση μιας καλύτερης ποιοτικής χρήσης των δημόσιων προμηθειών** με τη βελτίωση της συνεκτίμησης κοινωνικών και περιβαλλοντικών κριτηρίων, είτε πρόκειται για το κόστος του **κύκλου ζωής** είτε για την ένταξη **ευάλωτων και μειονεκτούντων ατόμων**, συμβάλλοντας τοιουτοτρόπως στην υλοποίηση των στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020».

Και οι συνήθειες ευχές

- Η μεταρρύθμιση περιλαμβάνει επίσης:
- βελτιώσεις στις υφιστάμενες εγγυήσεις με σκοπό την αποφυγή **συγκρούσεων συμφερόντων, ευνοιοκρατίας και διαφθοράς**, ώστε να διασφαλιστεί μεγαλύτερη ακεραιότητα διαδικασιών λαμβανομένων υπόψη των οικονομικών προκλήσεων·
- ορισμό, εκ μέρους των κρατών μελών, **μιας ενιαίας εθνικής αρχής** που να είναι επιφορτισμένη με την επιτήρηση, την εκτέλεση και τον έλεγχο των δημόσιων συμβάσεων, για να διασφαλιστεί καλύτερη εφαρμογή των κανόνων στην πράξη.

Άρθρο 21

Συγκρούσεις συμφερόντων

- Η έννοια της σύγκρουσης συμφερόντων καλύπτει τουλάχιστον κάθε κατάσταση στην οποία οι κατηγορίες προσώπων που αναφέρονται στην παράγραφο 2 έχουν, άμεσα ή έμμεσα, ιδιωτικό συμφέρον στο αποτέλεσμα της διαδικασίας σύναψης της δημόσιας σύμβασης, το οποίο μπορεί να θεωρηθεί ότι πλήττει την αμερόληπτη και αντικειμενική εκτέλεση των καθηκόντων τους.
- Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, ως «ιδιωτικά συμφέροντα» νοούνται οικογενειακά, αισθηματικά, οικονομικά, πολιτικά ή άλλα κοινά συμφέροντα με τους υποψηφίους ή προσφέροντες, συμπεριλαμβανομένων και αντικρουόμενων επαγγελματικών συμφερόντων.

Άρθρο 22

Παράνομη συμπεριφορά

Οι υποψήφιοι υποχρεούνται, στην έναρξη της διαδικασίας, να προσκομίσουν υπεύθυνη δήλωση που αναφέρει ότι δεν έχουν στο παρελθόν και ούτε πρόκειται να προβούν στις κατωτέρω πράξεις:

- α) να επηρεάσουν με αθέμιτο τρόπο τη διαδικασία λήψης αποφάσεων της αναθέτουσας αρχής ή να αποκτήσουν εμπιστευτικές πληροφορίες που ενδέχεται να συνεπάγονται αθέμιτα πλεονεκτήματα για τους ίδιους στη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης·
- β) να συνάψουν συμφωνίες με άλλους υποψηφίους και προσφέροντες, με σκοπό τη στρέβλωση του ανταγωνισμού·
- γ) να παράσχουν εκ προθέσεως παραπλανητικές πληροφορίες που ενδέχεται να επηρεάσουν ουσιαστικά τις αποφάσεις που αφορούν τον αποκλεισμό, την επιλογή ή την ανάθεση της σύμβασης.

Διαδικασίες

- Τα κράτη μέλη ορίζουν ότι οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να εφαρμόζουν ανοικτές ή κλειστές διαδικασίες, όπως ρυθμίζονται στην παρούσα οδηγία.
- Τα κράτη μέλη μπορούν να ορίζουν ότι οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να εφαρμόζουν **συμπράξεις καινοτομίας**, όπως ρυθμίζονται στην παρούσα οδηγία.
- Μπορούν επίσης να ορίζουν ότι οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να χρησιμοποιούν **ανταγωνιστική διαδικασία** με διαπραγμάτευση ή ανταγωνιστικό διάλογο .
- Τα κράτη μέλη δύνανται να αποφασίσουν να μην μεταφέρουν στην εθνική τους νομοθεσία την ανταγωνιστική διαδικασία με διαπραγμάτευση, τις διαδικασίες ανταγωνιστικού διαλόγου και σύμπραξης καινοτομίας.

Τεχνικές και εργαλεία για τη σύναψη ηλεκτρονικών και συγκεντρωτικών δημόσιων συμβάσεων

Άρθρο 31 Συμφωνίες-πλαίσια

Ως συμφωνία-πλαίσιο νοείται μια συμφωνία που συνάπτεται μεταξύ μίας ή περισσότερων αναθετουσών αρχών και ενός ή περισσότερων οικονομικών φορέων, η οποία αποσκοπεί στον καθορισμό των όρων που διέπουν τις συμβάσεις που πρόκειται να συναφθούν κατά τη διάρκεια συγκεκριμένης περιόδου, ιδίως όσον αφορά τις τιμές και, ενδεχομένως, τις προβλεπόμενες ποσότητες.

- Άρθρο 32 Δυναμικά συστήματα αγορών
- Για αγορές τρέχουσας χρήσης, της οποίας τα γενικώς διαθέσιμα στην αγορά χαρακτηριστικά ικανοποιούν τις απαιτήσεις των αναθετουσών αρχών, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να χρησιμοποιούν ένα δυναμικό σύστημα αγορών. Το δυναμικό σύστημα αγορών λειτουργεί ως μια καθ' ολοκληρίαν ηλεκτρονική διαδικασία, ανοικτή καθ' όλη τη διάρκειά της σε κάθε οικονομικό φορέα ο οποίος πληροί τα κριτήρια επιλογής.

Τεχνικές και εργαλεία

- Άρθρο 33 **Ηλεκτρονικοί πλειστηριασμοί**
- Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να χρησιμοποιούν ηλεκτρονικούς πλειστηριασμούς, στους οποίους παρουσιάζονται νέες, μειωμένες τιμές ή/και νέες αξίες όσον αφορά ορισμένα στοιχεία των προσφορών. Για τον σκοπό αυτόν, οι αναθέτουσες αρχές χρησιμοποιούν μια επαναληπτική ηλεκτρονική διαδικασία (ηλεκτρονικός πλειστηριασμός), η οποία διεξάγεται έπειτα από προκαταρκτική πλήρη αξιολόγηση των προσφορών, επιτρέποντας την ταξινόμησή τους με βάση αυτόματες μεθόδους αξιολόγησης.
- Άρθρο 34 **Ηλεκτρονικοί κατάλογοι**
- Όταν οι αναθέτουσες αρχές απαιτούν τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων επικοινωνίας σύμφωνα με το άρθρο 19, μπορούν να απαιτούν την παρουσίαση των προσφορών υπό τη μορφή ηλεκτρονικού καταλόγου.

Ανάθεση των Συμβάσεων

Άρθρο 66 Κριτήρια ανάθεσης των συμβάσεων

Υπό την επιφύλαξη των εθνικών νομοθετικών, κανονιστικών ή διοικητικών διατάξεων σχετικά με την αμοιβή ορισμένων υπηρεσιών, τα κριτήρια βάσει των οποίων οι αναθέτουσες αρχές αναθέτουν τις δημόσιες συμβάσεις, είναι ένα από τα κατωτέρω:

- α) η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά ·
- β) το χαμηλότερο κόστος.
- Η αναθέτουσα αρχή έχει την επιλογή να αξιολογήσει το κόστος είτε μόνο βάσει της τιμής, είτε χρησιμοποιώντας μια προσέγγιση αποδοτικότητας κόστους, όπως είναι η προσέγγιση προσδιορισμού του **κόστους κύκλου ζωής**, υπό τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στο άρθρο 67.

Κριτήρια ανάθεσης των συμβάσεων

Η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, που αναφέρεται στην παράγραφο 1 στοιχείο α), κατά την κρίση της αναθέτουσας αρχής προσδιορίζεται βάσει διαφόρων κριτηρίων που συνδέονται με το αντικείμενο της συγκεκριμένης δημόσιας σύμβασης.

- α) η ποιότητα, συμπεριλαμβανομένης της τεχνικής αξίας, των αισθητικών και λειτουργικών χαρακτηριστικών, της δυνατότητας πρόσβασης, του σχεδιασμού για όλους τους χρήστες, των περιβαλλοντικών χαρακτηριστικών και του καινοτόμου χαρακτήρα.
- β) για συμβάσεις υπηρεσιών και συμβάσεις που αφορούν τη μελέτη έργου, μπορεί να ληφθεί υπόψη η οργάνωση, τα προσόντα και η πείρα του προσωπικού στο οποίο θα ανατεθεί η εκτέλεση της εν λόγω σύμβασης

Κριτήρια ανάθεσης των συμβάσεων

- γ) η εξυπηρέτηση μετά την πώληση και η τεχνική συνδρομή, η ημερομηνία παράδοσης και η προθεσμία παράδοσης ή εκτέλεσης ·
- δ) η ειδική διαδικασία παραγωγής ή παροχής των ζητούμενων έργων, προμηθειών ή υπηρεσιών ή οποιουδήποτε άλλου σταδίου του κύκλου ζωής τους
- Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι η ανάθεση ορισμένων ειδών συμβάσεων βασίζεται στην πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά
- Τα κριτήρια ανάθεσης δεν παρέχουν στην εν λόγω αναθέτουσα αρχή απεριόριστη ελευθερία επιλογής. Διασφαλίζουν τη δυνατότητα αποτελεσματικού ανταγωνισμού

Κοστολόγηση κύκλου ζωής

Άρθρο 67 Κοστολόγηση κύκλου ζωής

Η κοστολόγηση κύκλου ζωής καλύπτει, στον αντίστοιχο βαθμό, όλες τις ακόλουθες δαπάνες κατά τη διάρκεια του κύκλου ζωής ενός προϊόντος, μιας υπηρεσίας ή ενός έργου:

- α) το εσωτερικό κόστος, που περιλαμβάνει τις δαπάνες που σχετίζονται με την αγορά, όπως οι δαπάνες παραγωγής, με τη χρήση, όπως οι δαπάνες καταπόνησης ενέργειας, συντήρησης, και με το τέλος του κύκλου ζωής, όπως οι δαπάνες συλλογής και ανακύκλωσης, και
- β) το εξωτερικό περιβαλλοντικό κόστος που συνδέεται άμεσα με τον κύκλο ζωής, εφόσον η χρηματική αξία του μπορεί να προσδιοριστεί και να επαληθευτεί, το οποίο μπορεί να περιλαμβάνει το κόστος των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και άλλων εκπομπών ρύπων, καθώς και άλλες δαπάνες για τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής.

Κοστολόγηση κύκλου ζωής

- Όταν οι αναθέτουσες αρχές αξιολογούν το κόστος χρησιμοποιώντας μια προσέγγιση προσδιορισμού του κόστους κύκλου ζωής, αναφέρουν στα έγγραφα της δημόσιας σύμβασης τη μεθοδολογία που χρησιμοποίησαν για τον υπολογισμό του κόστους κύκλου ζωής.
- Οσάκις υιοθετείται κοινή μεθοδολογία για τον υπολογισμό του κόστους κύκλου ζωής στο πλαίσιο νομοθετικής πράξης της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων, εφαρμόζεται όταν στα κριτήρια ανάθεσης που αναφέρονται στο άρθρο 66 παράγραφος 1 περιλαμβάνεται η κοστολόγηση κύκλου ζωής.

Ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές

- Άρθρο 69 Ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές
- Οι αναθέτουσες αρχές απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να εξηγήσουν την τιμή ή το κόστος που χρεώνουν, εάν πληρούνται όλες οι κατωτέρω προϋποθέσεις:
 - α) η τιμή ή το κόστος που χρεώνεται είναι χαμηλότερο κατά περισσότερο από 50% από τη μέση τιμή ή το κόστος των υπόλοιπων προσφορών ·
 - β) η τιμή ή το κόστος που χρεώνεται είναι χαμηλότερο κατά περισσότερο από 20% από την τιμή ή το κόστος της δεύτερης χαμηλότερης προσφοράς ·
 - γ) έχουν υποβληθεί τουλάχιστον πέντε προσφορές.

Ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές

- Η αναθέτουσα αρχή επαληθεύει τις παρασχεθείσες πληροφορίες, σε συνεννόηση με τον προσφέροντα. **Μπορεί να απορρίψει την προσφορά** μόνο εάν τα δικαιολογητικά δεν δικαιολογούν το χαμηλό επίπεδο της τιμής ή του κόστους που χρεώνεται.
- Οι αναθέτουσες αρχές **απορρίπτουν την προσφορά**, εφόσον διαπιστώσουν ότι η προσφορά είναι ασυνήθιστα χαμηλή, διότι δεν συμμορφώνεται με τις υποχρεώσεις που ορίζει η νομοθεσία της Ένωσης στον τομέα του κοινωνικού και εργατικού δικαίου ή του περιβαλλοντικού δικαίου ή με τις διατάξεις του διεθνούς κοινωνικού και περιβαλλοντικού δικαίου που παρατίθενται στο παράρτημα XI

Οι απόψεις των εργοληπτών ΕΙΕC 6-9-2013

- Οι νέες Οδηγίες συντάχθηκαν βιαστικά χωρίς να έχει συσσωρευτεί αρκετή εμπειρία από την εφαρμογή της προηγούμενης γενιάς.
- Υιοθετούν μακρές και πολύπλοκες διαδικασίες που δεν λύνουν βασικά πρακτικά προβλήματα των εργοληπτών.
- Το θέμα της απόρριψης των ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών παραμένει στην διακριτική ευχέρεια της αναθέτουσας αρχής και αντιμετωπίζεται όπως στο ισχύον καθεστώς, παρά την επιμονή του εργοληπτικού κόσμου να αντιμετωπιστεί με σαφή και δεσμευτικό για τις αρχές τρόπο.

Η κριτική της FIEC

- Στα κριτήρια ανάθεσης οι διατυπώσεις έγιναν πιο πολύπλοκες, ενώ δεν άλλαξε στην ουσία τίποτα. Η χαμηλότερη τιμή και η οικονομικά πιο συμφέρουσα προσφορά παραμένουν τα βασικά κριτήρια. Το κριτήριο του κόστους κύκλου ζωής είναι τόσο ασαφώς προσδιορισμένο ακόμα που είναι βέβαιο ότι δεν θα αποτρέψει τις αναθέτουσες αρχές από την συνήθεια τους να αναθέτουν στην φτηνότερη προσφορά σε βάρος της ποιότητας.
- Η σύντμηση των προθεσμιών που δικαιολογούνται από την χρήση ηλεκτρονικών μέσων δεν ευνοούν τις ΜΜΕ του κλάδου. Η προετοιμασία μιας καλής προσφοράς ιδίως για σύνθετα έργα χρειάζεται χρόνο ιδίως από τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις

Η αποτίμηση είναι αρνητική

- Η διεύρυνση της δυνατότητας ανάθεσης συμβάσεων από δημόσιους σε δημόσιους φορείς και η δυνατότητα ανάληψης ακόμα και από ιδιώτες δημιουργεί την δυνατότητα ένα σημαντικό μερίδιο της αγοράς να ανατίθεται χωρίς διαφανείς και ανταγωνιστικές διαδικασίες.
- Τίποτα από τα παραπάνω άλυτα ζητήματα δεν θα οδηγήσει σε ανάπτυξη του κατασκευαστικού τομέα και της Ευρωπαϊκής οικονομίας.
- Είναι κρίμα που μια τόσο βασική για την εσωτερική αγορά νομοθεσία συντάχθηκε στο πόδι.
- Εν προκειμένω η ποιότητα είναι πιο σημαντική από την ταχύτητα.

Οδηγία σχετικά με τις συμβάσεις παραχώρησης

- Στο πλαίσιο των αυστηρών δημοσιονομικών περιορισμών και οικονομικών δυσκολιών σε πολλά κράτη μέλη της ΕΕ, ιδιαίτερο προβληματισμό προκαλεί η αποτελεσματική κατανομή δημόσιων πόρων.
- Η ύπαρξη ενός κατάλληλου νομικού πλαισίου για την ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης θα ευνοήσει τις δημόσιες και ιδιωτικές επενδύσεις σε υποδομές και στρατηγικές υπηρεσίες με τον πλέον οικονομικά συμφέροντα τρόπο.
- Προηγήθηκε ανακοίνωση της Επιτροπής του 2009 με τίτλο *Κινητοποίηση ιδιωτικών και δημόσιων επενδύσεων για την ανάκαμψη και τη μακροπρόθεσμη διαρθρωτική αλλαγή: ανάπτυξη συμπράξεων δημόσιου και ιδιωτικού τομέα.*

Η χρήση τους δεν επιβάλλεται

- Η παρούσα οδηγία δεν θα πρέπει σε καμία περίπτωση να επηρεάσει την ελευθερία των κρατών μελών ή των δημόσιων αρχών να αποφασίζουν σχετικά με την απευθείας εκτέλεση έργων ή την παροχή υπηρεσιών προς το κοινό ή την ανάθεσή τους σε τρίτους.
- Τα κράτη μέλη ή οι δημόσιες αρχές θα πρέπει να παραμένουν ελεύθερες να καθορίζουν τα χαρακτηριστικά των υπηρεσιών που πρόκειται να παρασχεθούν, συμπεριλαμβανομένων τυχόν όρων αναφορικά με την ποιότητα ή την τιμή των υπηρεσιών, στο πλαίσιο της επιδίωξης των στόχων δημόσιας πολιτικής.

Οδηγία σχετικά με τις συμβάσεις παραχώρησης

- Η πρόταση οδηγίας σχετικά με τις συμβάσεις παραχώρησης καλύπτει τις συμφωνίες σύμπραξης μεταξύ μιας εν γένει δημόσιας οντότητας και μιας συχνά ιδιωτικής επιχείρησης, όπου η τελευταία αναλαμβάνει τον κίνδυνο εκμετάλλευσης σχετικά με τη συντήρηση και την ανάπτυξη υποδομών (λιμένων, έργων ύδρευσης, χώρων στάθμευσης, αυτοκινητοδρόμων με διόδους, κλπ.) ή την παροχή υπηρεσιών γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος (στους τομείς της ενέργειας, της υγείας, της διανομής και του καθαρισμού υδάτων και της διάθεσης αποβλήτων κλπ.).
- Με την οδηγία συμπληρώνεται το ευρωπαϊκό καθεστώς δημόσιων προμηθειών

Διαδικασίες όμοιες με την βασική οδηγία

Τοιουτοτρόπως, η Επιτροπή προτείνει για τις συμβάσεις παραχώρησης να υπόκεινται σε **υποχρεωτική δημοσίευση** στην Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ. Προτείνει επίσης να γίνουν συγκεκριμένες οι υποχρεώσεις των αναθετουσών αρχών όσον αφορά τον καθορισμό **κριτηρίων επιλογής και ανάθεσης**, να επιβληθούν ορισμένες βασικές εγγυήσεις οι οποίες θα πρέπει να τηρούνται στο πλαίσιο της διαδικασίας ανάθεσης, και να επεκταθούν τα οφέλη της οδηγίας για τις **προσφυγές σε θέματα δημόσιων συμβάσεων** σε κάθε πρόσωπο που ενδιαφέρεται για τη σύναψη σύμβασης παραχώρησης, καθώς και την παροχή ορισμένων διευκρινίσεων όσον αφορά, για παράδειγμα, το καθεστώς τροποποιήσεων των συμβάσεων παραχώρησης που ευρίσκονται σε στάδιο εκτέλεσης.

Βασικοί ορισμοί

- «σύμβαση παραχώρησης δημοσίων έργων»: η σύμβαση εξ επαχθούς αιτίας που συνάπτεται εγγράφως μεταξύ ενός ή περισσότερων οικονομικών παραγόντων και μίας ή περισσότερων αναθετουσών αρχών και έχει ως αντικείμενο την εκτέλεση έργων, το δε αντίτιμο για τα προς εκτέλεση έργα συνίσταται είτε αποκλειστικά στο δικαίωμα εκμετάλλευσης των έργων τα οποία αποτελούν το αντικείμενο της σύμβασης, είτε στο δικαίωμα αυτό μαζί με καταβολή πληρωμής.
- Το δικαίωμα εκμετάλλευσης των έργων ή των υπηρεσιών συνεπάγεται τη μεταβίβαση του **ουσιώδους λειτουργικού κινδύνου** στον ανάδοχο.

Ουσιώδης η μεταβίβαση κινδύνου

Ο ανάδοχος της σύμβασης παραχώρησης θεωρείται ότι αναλαμβάνει τον ουσιώδη λειτουργικό κίνδυνο όταν δεν υπάρχει εγγύηση για την απόσβεση της επένδυσης ή των δαπανών που πραγματοποιήθηκαν κατά την εκτέλεση των έργων ή την παροχή των υπηρεσιών που αποτελούν το αντικείμενο της σύμβασης παραχώρησης.

- Η εφαρμογή συγκεκριμένων κανόνων που διέπουν την ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης δεν θα ήταν αιτιολογημένη εάν η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας είχε απαλλάξει τον ανάδοχο από οιαδήποτε δυνητική ζημιά, με την εξασφάλιση ελάχιστης προσόδου, ίσης ή υψηλότερης από το κόστος που καλείται να αναλάβει ο ανάδοχος σε σχέση με την εκτέλεση της σύμβασης.

Συμπερασματικά

- Η οδηγία είναι χρήσιμη σε επίπεδο βασικών ορισμών.
 - Είναι πολύ γενική και θα είχε ενδιαφέρον η προσπάθεια θέσπισης λεπτομερέστερων κανόνων στη φάση ενσωμάτωσης στο Εθνικό δίκαιο.
 - Η κατά το δυνατόν άρτια νομική επεξεργασία των κανόνων για τις συμβάσεις παραχώρησης είναι κρίσιμη, με δεδομένο τον βασικό ρόλο που παίζουν και θα διαδραματίσουν στο άμεσο μέλλον καθώς και το μερίδιο της αγοράς Δημοσίων Έργων που θα υλοποιηθεί μέσω τέτοιων συμβάσεων .
-
- Ευχαριστώ.

Case study

Η [redacted] ανάδοχος του έργου του νέου λιμένα [redacted]

► ΠΕΤΡΟΠΑΖ | ΒΙΚΥ ΣΑΝΤΟΠΙΝΑΙΟΥ
vksan@kerdos.gr

Η εταιρεία [redacted] ανέλαβε να κατασκευάσει το έργο του νέου λιμένα [redacted] τμήμα α' φάσης, προϋπολογισμού 75 εκατ. ευρώ, καθώς αναδείχθηκε ανάδοχος μετά από τον διαγωνισμό που διενεργήθηκε τον περασμένο Νοέμβριο. Η εταιρεία προσέφερε έκπτωση 31,87% με προϋπολογισμό του έργου ύψους 51,26 εκατ. ευρώ.

Προσωρινός μειοδότης είχε αναδειχθεί μετά το άνοιγμα των προσφορών η [redacted] με ποσοστό έκπτωσης 48,62%, ωστόσο, η [redacted], που ήταν δεύτερος

μειοδότης, κατέθεσε ένσταση, η οποία έγινε δεκτή από την επιτροπή του διαγωνισμού. Όπως επισημαίνεται στο επίσημο έγγραφο της επιτροπής για την ανάδειξη του αναδόχου, από τον φάκελο της πρώτης εταιρείας ελείπε η υπεύθυνη δήλωση που αφορούσε τη φορολογική ενημερότητα. Η υπογραφή της σύμβασης με την αναδειχθείσα ανάδοχο εργοληπτική εταιρεία θα γίνει αμέσως μετά τον προσυμβατικό έλεγχο από το Ελεγκτικό Συνέδριο. Το έργο χρηματοδοτείται από το επιχειρησιακό πρόγραμμα «Ενίσχυση της προσηλασιμότητας 2007 - 2013» του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης.

ΤΟ ΤΕΧΝΙΚΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ

Η κατασκευή αναμένεται να ολοκληρωθεί σε 44 μήνες από την υπογραφή της σύμβασης. Στο τεχνικό αντικείμενο περιλαμβάνονται λιμενικά έργα κατασκευής των κρηπιδωμάτων της 5ης νηοδόχου και επέκτασης του αποσπασμένου κυματοθραύστη συνολικού μήκους 210 μέτρων περίπου. Επίσης, θα γίνουν έργα οδοποιίας και κυκλοφοριακά έργα εντός και εκτός της ελεγχόμενης χερσαίας ζώνης του λιμένα, καθώς και υδραυλικά για την αποχέτευση ομβρίων της προκείμενης συμπληρωματικής χερσαίας ζώνης του λιμένα, αλλά και των περιοχών όπισθεν αυτού. Προ-

βλέπεται, ακόμη, η κατασκευή κτιριακών εγκαταστάσεων, ενώ θα γίνουν και ηλεκτρομηχανολογικές εγκαταστάσεις και δίκτυα και θα διαμορφωθεί ο περιβάλλον χώρος.

«Με το έργο αυτό ολοκληρώνεται η κατασκευή της α' φάσης του λιμένα [redacted]», δήλωσε ο υφυπουργός Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων κ. **Ι. Μαγκριώτης** και πρόσθεσε ότι πρόκειται για «πολύ σημαντικό έργο για τον νομό

[redacted], που καθιστά το λιμάνι ευρωπαϊκών προδιαγραφών, δίνοντας νέα ώθηση στους τομείς του τουρισμού, του εμπορίου και της ναυτιλίας».